

[Stats- og udenrigsministeren.]

synes at have en tilbøjelighed til at overse, men selve dette er jo heller ikke afgørende i denne forbindelse. Min opgave var at være formidlende og undersøgende på det tidspunkt, da disse drøftelser skulle finde sted, og jeg har grund til at mene, at det ærede medlem ikke vil øve kritik imod den måde, hvorpå jeg søgte at løse opgaven.

De ærede medlemmer hr. Axel Kristensen og hr. Aksel Møller skitserede et forslag om en deponeringsordning i forbindelse med en liberalisering af importen af færdigvarer. Så vidt jeg kan se, kan en sådan deponeringsordning ikke på nogen måde blive en erstatning for de forslag, regeringen har fremsat. Det kunne se ud, som om det ærede medlem hr. Axel Kristensen opfattede den som en sådan anden udvej, når han brugte udtrykket — jeg citerer —:

„Som middel i den øjeblikkelige situation er vi villige til at forhandle om en deponeringsordning ved import af færdigvarer“.

Formålet med regeringens forslag er jo først og fremmest at bremse det private forbrug for på den måde at lette presset på valutabalancen og skabe mulighed for øgede investeringer. Som finansministeren har understreget, får vi ved de foreslåede mindbetalinger og besparelser dækning for statens finansieringsbehov, således at det løbende obligationssalg overflødiggøres. Vi får således netto ikke nogen formindskelse af erhvervenes finansieringsmuligheder. Tværtimod skulle den tilsigtede forbrugsbegrænsning efterhånden kunne muliggøre en lempelse af kreditvilkårene.

Hvis deponeringsordningen skal virke i gunstig retning på betalingsbalancen, vil det derimod stort set alene blive i form af en kreditindskrænkning, som direkte rammer erhvervene. Jeg forstår, at det ærede medlem hr. Axel Kristensen venter, at også det almindelige forbrug vil gå ned, fordi også kreditten til forbrugerne vil blive ramt. Jeg tror ikke, vi skal vente os alt for meget i den retning, medmindre forbrugerpriserne forhøjes, fordi renterne af deponeringsbeløbene indregnes. Virkningerne af deponeringsordningen vil derfor i første række blive en nedgang i lagrene af de varer, som indgår under deponeringsordningen. Sandsynligvis vil virkningen af indbetalingerne også brede

sig til andre erhvervsvirksomheder, fordi pengeinstitutterne i et vist omfang vil imødekomme ønskerne fra importørerne om øget kredit. Men alt i alt virker deponeringsordningen, så vidt jeg kan se, ved at mindske erhvervenes investeringsmuligheder og nedbringe lagrene.

Jeg vil ikke helt afvise, at en nedbringelse af lagrene kan være fornuftig politik i visse situationer — og måske også nok i den nuværende, hvor priserne er vigende. Jeg noterer i forbifarten, at det ærede medlem altså i dag mener, at der er lagre, som kan nedbringes. Men den styrkelse af vor valutariske likviditet, det giver, er jo kun af midlertidig karakter. Det, vi trænger til, er en ligevægt mellem vore normale løbende valutaindtægter og valutaudgifter, og det kan deponeringsordningen kun give os, hvis vi lader den føre til en kraftig almindelig kreditstramning med de deraf følgende uheldige virkninger.

Jeg synes også, det er værd at nævne, at sammenlignet med stabiliseringslånet — som jo er blevet så hårdt angrebet med den motivering, at det berøver erhvervene penge til investering — sigter deponeringsordningen mere direkte mod erhvervene. Binder vi 200 mill. kr. ved en deponeringsordning, går det stort set fuldt ud over erhvervene. Stabiliseringslånet på de 200 mill. kr. betales dog også af andre; et hurtigt overslag synes at vise, at over 45 pct. af indkomstmottagerne over 15 000 kr. falder uden for de selvstændige erhvervsdrivendes kreds; deres beløbsmæssige andel bliver nok lidt mindre, fordi de helt store indtægter findes blandt de erhvervsdrivende, men tendensen er dog tydelig, synes jeg.

Jeg bemærkede, at det ærede medlem opgjorde importen af færdigvarer til over 2 milliarder kr. Nu afhænger jo alt af, hvor vi trækker grænsen, og om ordningen både skal omfatte færdige forbrugsvarer og maskiner og andre investeringsvarer. Hvis vi skal holde maskiner og andre investeringsvarer udenfor, kan vi næppe komme over 1 300 mill. kr. — finansministeren vil nærmere gøre rede for det.

Før endelig stilling blev taget til et sådant spørgsmål, måtte vi naturligvis også overveje, hvordan forslaget harmonerer med vore internationale forpligtelser. Jeg var lidt imponeret over den flothed og over-